

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 3 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

SVETOVNA VOJSKA.

Rusi in Francozi vpadajo na Nemško. — Nemci zasedajo ruska mesta. — Rusko pristanišče Libav gori. — Italija gre z nami.

Rusija proti Rumuniji.

Tudi Italija, Turčija in Švedska so mobilizirale. Lahko rečemo, da je sedaj cela Evropa v orožju. Vsak trenotek nam prinese novo sliko svetovnega položaja. V soboto, dne 1. avgusta popoldne, je odredila Nemčija mobilizacijo. Kot odgovor na francosko mobilizacijo je prišla vest, da je italijanski kralj tudi svojo armado dal mobilizirati. Vrh tega sta dali tudi Švedska in Turška mobilizirati.

Razmere so trenutno te: Na eni strani stoji Srbija, Rusija, Francija — na drugi strani Avstrija, Nemčija in Italija. Anglija še vedno ne pokaže svojih kart. Rumunija se vedno bolj nagiba na našo stran. Turčija bo gotovo proti Rusiji, Bolgarija gotovo proti Srbiji. Grčija ostane nemara vsled vpliva nemškega cesarja nepristranska. Švica, Nizozemska in Belgija se nagibajo k nam. Švedska je odločno proti Rusiji. Danska in Norveška ostaneta nepristranski. Za hrbtom Rusije vstaja Japonska. Prihajajo celo glasovi, da sta Avstrija in Japonska sklenili zvezo proti Rusiji, da si v vojni druga drugi pomagata.

Položaj torej ni tako hud za nas in radi tega nam ni treba izgubljati poguma. Lastna moč, prijateljev pomoč in blagoslov božji — zmaga mora biti na naši strani.

Nemška napove Rusiji vojsko.

Petrogradski nemški poslanik je v soboto, dne 1. avgusta ob 18. uri zvečer v imenu svoje vlade izročil v ruskem zunanjem ministrstvu napoved vojske.

Nemčija zasede Luksenburg.

Nemške vojne čete so zasedle Luksenburg, da varujejo ondote, v nemški upravi se nahajajoče železnice. — Velika vojvodina Luksenburg je samostojna, neodvisna država med Francijo, Nemčijo in Belgijo. Prebivalstva ima 236.543. Vlada je sedaj 20-letna velika vojvodinja Marija Adelheid. Luksenburg meji proti zahodu in severu na Belgijo, proti jugu na Francijo in Nemško-Lotrinsko, proti vzhodu na prusko porensko pokrajino.

Rusi napadejo Nemčijo.

Rusi so začeli takoj, ko jim je Nemčija (v soboto) napovedala vojsko, sovražno nastopati. Že v nedeljo, 2. avgusta ob 4. uri zjutraj, se je velikemu generalnemu štabu v Berlinu poročalo to-le:

1. Danes ponoči so ruske patrulje streljale na nemške patrulje na nemški meji. Napad je bil odbit. Na nemški strani sta bila 2 vojaka lahko ranjena. Izgube Rusov niso znane. Rusija je torej napadla nemško državno ozemlje in s tem začela vojsko.

2. Na nemško patruljo pri Prostkeni, ki je bila 300 metrov tostran državne meje na nemških tleh, je streljala že v soboto popoldne neka ruska patrulja. Izgub ni bilo na nobeni strani.

3. Rusi so streljali tudi pri Hovu na nemške delavce, ki so se umaknili.

4. Na železniškem mostu pri Torunu je hotel neki mož vreči bombo iz vlaka, toda pravočasno so ga prijeli.

5. V Ejdkunenu je vpadla neka ruska patrulja. Poštni urad Bilderveichen je po gotovih poročilih uničen. Sovražnik je prekorajčil na več krajih mejo.

6. Dosedaj je prišlo na rusko-nemški meji le do majhnih prask kavalerije. Pri Johanisburgu, katerega brani eskadron nemških dragoncev, se vršijo ravnokar napadi. Na ruski strani je padlo okrog 20 mož, na nemški strani je le več lahko ranjenih.

Francozi napadejo Nemce.

Kakor hitro je Nemčija napovedala Rusiji vojsko, je tudi Francija začela proti Nemčiji sovražno nastopati. Poročila iz Berlina z dne 2. avgusta naznanjajo naslednje francoske napade:

1. Ravnokar je dospelo vojaško-uradno poročilo, da so francoski zrakoplovci blizu Norinberga vrgli bombe. Ker vojna med Francijo in med Nemčijo ni napovedana, se je s tem zgodil zločin proti mednarodnemu pravu.

2. Pri Valbeku je hotelo 80, v nemške uniforme preoblečenih francoskih oficirjev na avtomobilih vdreti na nemško zemljo. Poskus se je ponesrečil.

3. Nad nemškim ozemljem so zapazili že 3 francoske zrakoplove. Enega se je Nemcem posrečilo zadel, da je padel na zemljo.

4. Iz Meca se poročča, da so zgrabili pomorskega zdravnika, ki je v družbi z dvema francoskima oficirjema hotel v studence spustiti glivice, ki povzročajo kolero. K sreči so ga dobili ter ga na prekem sodu ustrelili.

5. Več kompanij francoskega vojaštva je prekorajčilo nemško mejo ter zasedlo nemške kraje Gotesdal, Meceral, Markirh in Sluhtpas. Dokazano je tudi, da je več francoskih zrakoplovcev letelo čez Belgijo in Nizozemsko na Nemško.

Nemške čete zasedle tri ruska mesta.

Berlin, dne 3. avgusta.

Nemške obmejne čete so v ponedeljek, dne 3. avgusta dopoldne pri Dublinu po kratkem boju zasedle ruski mesti Čenstohov, Bendzin ter mesto Kališ, severno od Čenstohova.

Mesto Čenstohov leži v ruskem okrožju Petrikov v vojaškem okraju Varšava na reki Varti ob železnici Varšava—Dunaj. Čenstohov je slovita poljska božja pot s čudežno podobo Marije, katero so pa že pretekli teden odpeljali iz samostana v notranjost dežele. Čenstohov je zgodovinski kraj in se je l. 1663

trdovratno branil zoper armado švedskega kralja Karla Gustava. L. 1813 je prišlo mesto v rusko last. Od tedaj so odstranili tudi stare mestne utrbe.

Mesto Bendzin leži v kotu med Galicijo in Slezijo ob železnici Varšava—Dunaj v pokrajini Kielec.

Mesto Kališ je glavno mesto okrožja Kališ in leži na reki Prozna. Pri mestu se križata dve železnici, namreč Varšava—Kališ in Sagau—Kališ. Kališ šteje 24.000 prebivalcev. Dne 29. oktobra 1706 se je pri Kališu vršila velika bitka med Rusi in Švedi. V tem mestu se je dne 28. februarja 1813 sklenila rusko-pruska zveza proti cesarju Napoleonu.

Vojska na morju.

Dne 3. avgusta.

Mala nemška vojna ladja (križarka) „Augsburg“ poroča po brezžičnem brzojavu v nedeljo, dne 2. avgusta ob 9. uri zvečer: Bombardiramo (obstreljujemo) rusko vojno pristanišče Libav. Smo v boju s sovražno križarko. Položili smo mine. Vojno pristanišče Libav gori.

Libav je močna ruska obmejna trdnjava prve vrste in leži ob morski ožini, ki veže Vzhodno morje z Libavskim morjem. Pristanišče Libav je skoro vedno prosto ledu, kar je za pristanišča v severnih morjih velika ugodnost. Že švedski kralj Karl XII. si je izbral Libav kot zbirališče njegovega brodograja ter je dal mesto močno utrditi. Mesto ima s posadko vred 70.000 prebivalcev. V Libavu so izborna morskopalnišča in sloviti žvepleni vreli. Libav ima zelo razvito morskotrgovino ter je edino rusko vojno pristanišče, ki je celo leto brez ledu. Mogoče je, da se bodo v bližini Libava vršili med nemškim in ruskim vojnim brodograjem hudi boji. Rusija je dala zadnja leta mesto od morske strani močno utrditi, ker je jasno, da bo Libav od sovražnih ladij, ki bi priplule od jugozahoda, najprvo napaden. Proti suhi strani mesto ni tako močno zavarovano. Posadka na deželi obstoji samo iz obmejnih straž, ki se zbirajo v pokrajinah Kurlandija in Samogitija na petih glavnih krajih.

Kako stojimo.

Avstrija še Rusiji ni napovedala vojske, čeprav sta že naš poslanik v Petrogradu in ruski na Dunaju pripravljena, da odpotujeta. Da bo Avstrija Rusiji napovedala vojsko, to je brezdvomno, ker je v to zavezana po pogodbi z Nemčijo. Toda Avstrija previdno čaka na ugoden trenotek, da izpolni svojo zavezniško dolžnost nasproti Nemčiji. Rusija se še brzkone ni odločila, kje bi postavila svojo armado nasproti nam, ali ob severni ali vzhodni meji. V par dneh bomo vse videli in vedeli.

Francoški in ruski vpadi na Nemško.

Bilo bi krivo, ako bi kdo prvim vpadom Francozov in Rusov na Nemško pripisoval kako posebno važnost. To so večinoma opazovalni pohodi ruskih predstraž in francoskih zrakoplovcev. Prava vojska se še ni začela in se tudi prihodnje ne bo. Pomisliti je treba, da Rusija ni sposobna hitro mobilizirati že zaradi pomanjkanja cest in železnic. V Franciji gre že lažje in hitreje.

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.